

SUSZENIE ZIARNA JĘCZMIENIA W SUSZARCE KOMOROWO-DASZKOWEJ

Stanisław Peroń, Zbigniew Zdrojewski, Mariusz Surma
Institut Inżynierii Rolniczej, Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu

Streszczenie. Przeprowadzono doświadczenie nad suszeniem ziarna jęczmienia browarnego odmiany „Scarlet w suszarce daszkowej - kompaktowej typu M856/1 S311P firmy „Araj”. Wyniki badań przedstawiono na wykresach oraz tabelarycznie.

Słowa kluczowe: ziarno jęczmienia, suszenie, suszarka daszkowa

Wprowadzenie i cel badań

Większość producentów suszarek komorowo-daszkowych do suszenia ziarna zbóż charakteryzuje parametry ich pracy najczęściej dla trzech rodzajów ziarna tj. pszenicy, kukurydzy i rzepaku [Polak 2004]. Istnieje natomiast niedosyt informacji odnośnie suszenia ziarna jęczmienia w tych suszarkach.

Celem pracy było określenie dla ziarna jęczmienia:

- wydajności suszarki w suszu oraz odparowanej wodzie,
- jednostkowego zużycia ciepła oraz sprawności zestawu piec-suszarka.

Warunki i metodyka badań

Badania przeprowadzono w sierpniu 2005 r. na obiekcie wyposażonym w suszarkę M856/1 S311P firmy „Araj”(rys. 1). Surowiec stanowiło ziarno jęczmienia browarnego odmiany „Scarlet”.

Suszarka składa się z następujących elementów:

- segment zasypowy – posiada centralny daszek, zamykający od góry kanał ciepłego powietrza. Daszek ten ma za zadanie skierować strugę zasypywanego ziarna do dwóch komór suszących. Zewnętrzną pokrywą części zasypowej stanowi dach zamykający całość. W górnej części dachu znajduje się otwór wlotowy ziarna, a w bocznej włącz re-wizyjny oraz elektroniczny czujnik poziomu napełnienia suszarni,
- część susząca – to zestaw segmentów, które ustawione jeden na drugim tworzą kolumnę, a w niej centralną komorę, do której dostarczane jest ogrzane powietrze, dwie komory suszące, w których znajduje się suszone ziarno, dwie zewnętrzne wąskie izolujące komory, którymi wilgotne i schłodzone powietrze wydmuchiwane jest na zewnątrz. Na poziomie suszącym zainstalowano wywietrzniki regulacyjne,

- segment wybierający – stanowi konstrukcję nośną suszarni. W jego skład wchodzi płaszczyzny zasypowe tworzące lej wysypowy. W segmencie pod komorami z ziarnem znajduje się układ łopatek wygarniających napędzany motoreduktorem sterowanym elektronicznym układem czasowym,
- piec grzewczy zbudowany jest z trzech głównych podzespołów: korpusu pieca, palnika olejowego i układu sterowania.

Źródło: materiały reklamowe firmy Araj

Rys. 1. Suszarka firmy M856/1 S311P

Fig. 1. Drier manufactured by M856/1 S311P (source: Araj company folder)

W trakcie badań mierzono :

- wilgotność względną i temperaturę powietrza w pobliżu suszarki - psychrometrem Assmana z dokładnością $\pm 2\%$ oraz termometrem rtęciowym ($\pm 0,2^{\circ}\text{C}$),
- temperaturę ziarna, w okresowo pobieranych próbach - termometrem rtęciowym z dokładnością $\pm 0,5^{\circ}\text{C}$,
- temperaturę powietrza suszącego na wlocie do suszarki (odczytywano na podstawie wskazań urządzenia pomiarowego suszarki ($\pm 1^{\circ}\text{C}$)). Temperaturę powietrza na wylocie z daszków mierzono termometrem rtęciowym ($\pm 0,5^{\circ}$),
- wilgotność ziarna początkową, w trakcie suszenia i końcową miernikiem typu ASONIK Super CHTM 2,

Suszenie ziarna jęczmienia...

- prędkość przepływu czynnika suszącego i chłodzącego w dwóch kanałach dolotowych suszarki anemometrem skrzydełkowym typu EA 2113 z dokładnością $\pm 0/1\text{m/s}$,
  - czas pracy suszarki stoperem elektronicznym,
  - masę ziarna podanego do suszarki (określono na wadze wozowej ($\pm 10\text{kg}$)),
- Wydajność suszarki obliczano na podstawie wilgotności początkowej i końcowej ziarna. Zużycie paliwa odczytywano na podstawie wskazań przepływomierza. Zużycie ciepła obliczono na podstawie znajomości masy spalonego paliwa. Sprawność suszarki łącznie z piecem obliczano z zależności:

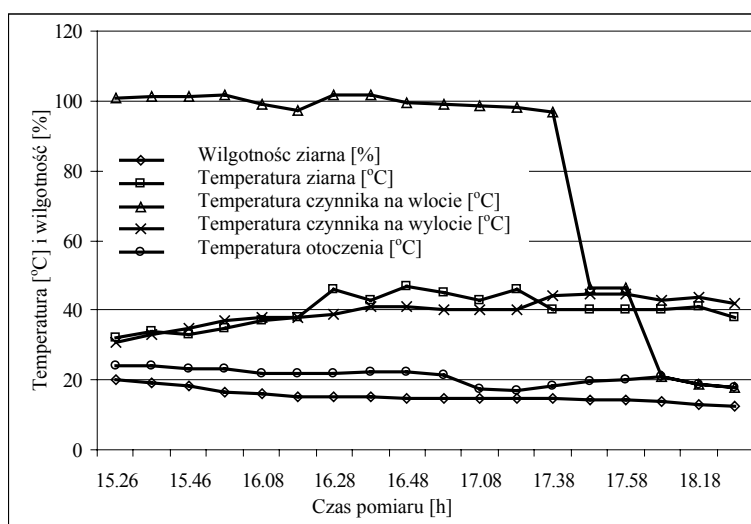
$$\eta = \frac{Q_w}{Q_d} \quad (1)$$

gdzie:

- Q_w – oznacza utajone ciepło parowania wody przyjęte jako $2500\text{kJ}\cdot\text{kg}^{-1}\text{H}_2\text{O}$,
- Q_d – ciepło dostarczone przez piec – obliczone na podstawie zużytego paliwa w odniesieniu do 1 kg odparowanej wody

Wyniki badań

Badanie przeprowadzono w 3-ch seriach pomiarowych (I, II, III) od 6 do 10 sierpnia 2006 r. Na rysunku 2 przedstawiono przykładowo przebieg zmian: temperatury i wilgotności względnej otoczenia suszarki, temperatury czynnika suszącego na wlocie i wylocie z suszarki oraz temperatury i wilgotności suszonego ziarna w dniu 10.08.2006.

Rys. 2. Zmiany wybranych parametrów podczas suszenia ziarna jęczmienia
Fig. 2. Changes of chosen parameters during drying of barley grain

Suszenie ziarna jęczmienia...

(wilgotność względna otoczenia ok. 60% i średnia temperatura powietrza ok. 19,5°C) na przebieg pracy suszarki miały wpływ dość szeroki przedział zmian wilgotności ziarna (21–13%) oraz stosunkowo długi (w porównaniu z doświadczeniem I i III) czas stabilnej pracy aparatu wynoszący ok. 4 godz. Jak wiadomo, im wyższa początkowa zawartość wody w materiale, tym niższe jednostkowe zużycie energii na odparowanie 1kg wody. Również odpowiednio długa stabilna praca aparatu umożliwia lepsze wykorzystanie ciepła. Tak wysoka sprawność zestawu piec-suszarka jest zbliżona do sprawności znamionowej podawanej przez producenta w instrukcji obsługi.

Tabela 1 Zestawienie wybranych parametrów pracy suszarki

Table 2. List of selected drier work parameters

Wybrane wskaźniki	Jednostki miary	Badanie Nr I	Badanie Nr III	Badanie Nr III
Masa mokrego ziarna	t	18,7	17,7	16,5
Wilgotność względna otoczenia	%	86%	60%	60%
Czas suszenia	h	2,57	3,97	3,23
Temperatura czynnika suszącego na wlocie do suszarki	°C	98	100	99
Temperatura czynnika suszącego na wylocie z suszarki	°C	38,5	35	39,7
Temperatura maksymalnego nagrzania ziarna	°C	46	36	47
Temperatura otoczenia	°C	16,5	19,5	22,5
Wilgotność ziarna przed suszeniem	%	18,8	20,8	19,5
Wilgotność ziarna po suszeniu	%	14,1	13,1	12,1
Wydajność suszarki (suchy materiał)	t·h ⁻¹	6,878	4,063	4,675
Wydajność w odparowanej wodzie	kg H ₂ O·h ⁻¹	398	395	433
Zużycie ciepła na 1 kg odparowanej wody	kJ·kg ⁻¹ H ₂ O	5922	3360	4080
Sprawność obiektu	%	48	74	61

Źródło: obliczenia własne

Najniższą (choć traktowaną przez praktykę suszarniczą jako dopuszczalną) sprawność cieplną uzyskano w doświadczeniu I. Wynosiła ona ok. 48%. Przedział zmian wilgotności w trakcie doświadczenia I był zawężony w stosunku do doświadczenia II i przebiegał w zakresie 18,8–14,1%. Również czas stabilnej pracy suszarki w trakcie doświadczenia I był najkrótszy i wynosił ok. 2,5 godz. – co mogło wpływać na gorsze wykorzystanie ciepła przez suszony surowiec.

W doświadczeniu nr III (przedział zmian wilgotności 19,5–12,1%) czas stabilnej pracy suszarki wynosił ok. 3,23 godz., a sprawność całego obiektu wynosiła 61%.

Należy podkreślić, że badania wykonano w warunkach eksploatacyjnych uzależnionych od pogody i użytkownika. Stąd ograniczony zakres badań nie dawał możliwości pełnej oceny suszarki, a badania należy traktować jako zawężone.

Wnioski

1. Zawężenie przedziału zmian zawartości wody w trakcie suszenia od 21-13% do 18,8-14,1% skutkowało obniżeniem sprawności cieplnej obiektu suszarniczego o ok. 30%.
2. Zwiększenie wypełnienia komory suszarki ziarnem od 16,5 do 18,7t spowodowało zwiększenie wydajności suszarki w suszu od ok. $4\text{t}\cdot\text{h}^{-1}$ do $6,8\text{t}\cdot\text{h}^{-1}$.

Bibliografia

Polak T. 1999. Czym wydajnie wysuszyć. Top Agrar Polska. Nr. 5. s. 11-13.

BARLEY GRAIN DRYING IN A CHAMBER-ROOF DRIER

Abstract. The scope of the research included an experiment involving drying of the “Scarlet” variety brewery barley grain in a compact roof drier, M856/1 S311P type, manufactured by “Araj”. The research results are shown on diagrams and in charts.

Key words: barley grain, drying, mixed flow dryer

Adres do korespondencji:

Stanisław Peroń; e-mail: stanislaw.peron@up.wroc.pl
Instytut Inżynierii Rolniczej
Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu
ul. Chelmińskiego 37/41
51-630 Wrocław